

מאוגוסטינוס לרבילה: קריאה הסטורית בטקסטים ספרותיים קאנוניים
יוסי ציגלר: אופקים: תכנית המצטיינים, סמסטר א' – תשס"ז, ימי ג' 12:00-14:00

שעת קבלה: ימי ג' 1400-1500, בחדר 2012

jziegler@univ.haifa.ac.il

טלפון במשרד (8054 בתוך האוניברסיטה, 8288054 מחוץ לאוניברסיטה)

מטרת הקורס: להפגיש את התלמידים עם טקסטים מקוריים ומכוננים בתרבות המערבית ובאמצעותם לדון בתולדות העולם הקדם-מודרני. הקריאה במקורות תהיה היסטורית, כלומר תוך ניסיון לזכך מהטקסט את המציאות ההיסטורית והתרבותית אשר בתוכה הוא חובר ואותה הוא משחזר. לא נדון בפן הסגנוני/ספרותי של הטקסט. כמו כן נתרגל כתיבה אקדמית.

מטלות הקורס:

1. הכנה מוקדמת של הטקסט.
2. נוכחות פעילה בלפחות 80% מהמפגשים.
3. הגשת עבודה בהיקף של כ- 5000 מילה בנושא שיעלה מתוך הדיונים, בתיאום עם המורה ועל פי כללי הכתיבה אקדמית. העבודה תוגש עד ה- 2 בספטמבר. לא תתקבלנה עבודות מאחרות.

תכנית הקורס:

שיעור 1: מבוא; מלאכתו של ההיסטוריון; רקע היסטורי לאוגוסטינוס האיש
קריאה מומלצת:
מארק בלון, *אפולוגיה על ההיסטוריה או מקצועו של ההיסטוריון*, תרגמה צביה זמירי, ערך ב"ז קדר, ירושלים, תשס"ב.

Ward-Perkins, Bryan, *The Fall of Rome and the End of Civilization*, Oxford, 2005

שיעור 2-3: אוגוסטינוס, סיפור ההמרה של הפגאנים, וניצחונה של הנצרות
מקור:

- אוגוסטינוס, *וידויים*, תרגם וערך א. קליינברג, תל אביב, 2003
- ספר 1 פרקים 14-23, עמ' 40-47
- ספר 2 פרקים 2-14, עמ' 55-60
- ספר 3 פרקים 1-9 ו-18-21, עמ' 67-73 ו-82-85
- ספר 4 פרקים 1-9, 18-19 ו-28-31, עמ' 86-92, 98-100 ו-105-108
- ספר 5 פרקים 3-6 ו-10-25, עמ' 110-113 ו-115-130
- ספר 6 פרקים 1-7 ו-18-26, עמ' 131-138 ו-148-155
- ספר 7 פרקים 1-5 ו-7-10, עמ' 156-166
- ספר 8 פרקים 3-5 ו-13-30, עמ' 184-187 ו-192-207
- ספר 9 פרקים 14-23, עמ' 218-226
- ספר 12 פרקים 42-43, עמ' 349-350

בחלק ניכר מהתרגומים לשפות אחרות החלוקה לפרקים שונה מזו שבטקסט העברי. למשל במהדורה הפופולרית של פינגוויין St Augustine, *Confessions*, Harmondsworth, 1969 אלו הפרקים: I, 8-14; II, 2-6; III, 1-5; IV, 1-4; V, 13; VI, 3; VII, 1-4; VIII, 1-3; IX, 6-12; X, 2; XI, 1-3; XII, 31-32

קריאת רקע:

Brown, Peter, *Augustine of Hippo*, London, 1967.

———. *The World of Late Antiquity*, London, 1971.

———. *The Rise of Western Christendom*, Oxford, 1996, ch.3, pp. 34-53

Chadwick, Henry, *Augustine*, Oxford and New York, 1986. (יש תרגום לעברית: הנרי צ'דוויק, אוגוסטינוס. ירושלים, 1991)

Lancel, Serge, *St Augustine*, trans. A. Nevill, London, 2002

שיעור 4-5: אבירות ואיסלאם

מקור: שירת רולן: לפיענוח הכתוב הסמוי, תרגום וערך א. סתיו, תל אביב, 2000, עמ' 235-39
יש תרגומים רבים לכל שפה אפשרית תחת הכותר *La chanson de Roland* או *The Song of Roland*

קריאת רקע:

Owen, D.D.R. "Introduction", in *The Song of Roland*, trans. D.D.R. Owen, Woodbridge, 1990, pp. 1-39.

Tolan, John, V. *Saracens: Islam in the Medieval European Imagination*, New York, 2002, pp. 105-34.

שיעור 6-8: העולם הנוצרי סביב שנת 1300

מקור: דנטי אליגיירי, הקומדיה האלוהית: התופת, ירושלים, תשס"ז
The Divine Comedy of Dante Alighieri: Inferno, ed. and trans. R. M. Durling, Oxford, 1996.

קנטו 1-5, 10, 13, 15, 26-28, 32-34.

קריאת רקע:

'Introduction', in *The Divine Comedy of Dante Alighieri*, ed. Durling, pp. 3-20.

שיעור 9-10 (אופציה 1): נוסעים ומסעות למזרח

מקור: Marco Polo, *The Travels*, trans. R. Latham, London, 1958 [Penguin] (בתו"ת)

שיעור 9-10 (אופציה 2): פירנצה במאה ה-14

מקור: ג'ובאני בוקאצ'ו, *דקאמרון*, תרגום ג. שילוני וא. רטהאוז, ירושלים, 2000.

יום ראשון סיפור 3-4

יום שלישי סיפור 3, 8, 10

יום רביעי סיפור 6, 10

יום שביעי סיפור 5

יום שמיני סיפור 7-9

שיעור 11-12: הרפורמה הקתולית סביב 1500

מקור: אראסמוס מרוטרדם, *שבחי הסכלות*, תרגום ח. הלפרין, מרחביה, 1966
Erasmus, *Praise of Folly*, Harmondsworth, 1971

(בתו"ת)

קריאת רקע: סטפן צוויג, *אראסמוס מרוטרדם*, תרגום יוסף ונקרט, ירושלים, תשס"ד

(אופציה 2) תומאס מורוס, אוטופיה, תרגום אפרים שמואל, תל אביב, 1978

שיעור 13-14: על גבול המודרנה

מקור: פרנסואה רבלה, *גרגנטואה ופנטגרוואל*, שני כרכים, תרגום ע. בסוק, אור יהודה, 2003

(קטעים)

(אופציה 2) : וולטר, קנדיד, או האופטימיזם, תרגום דורי מנור, תל אביב, 2006